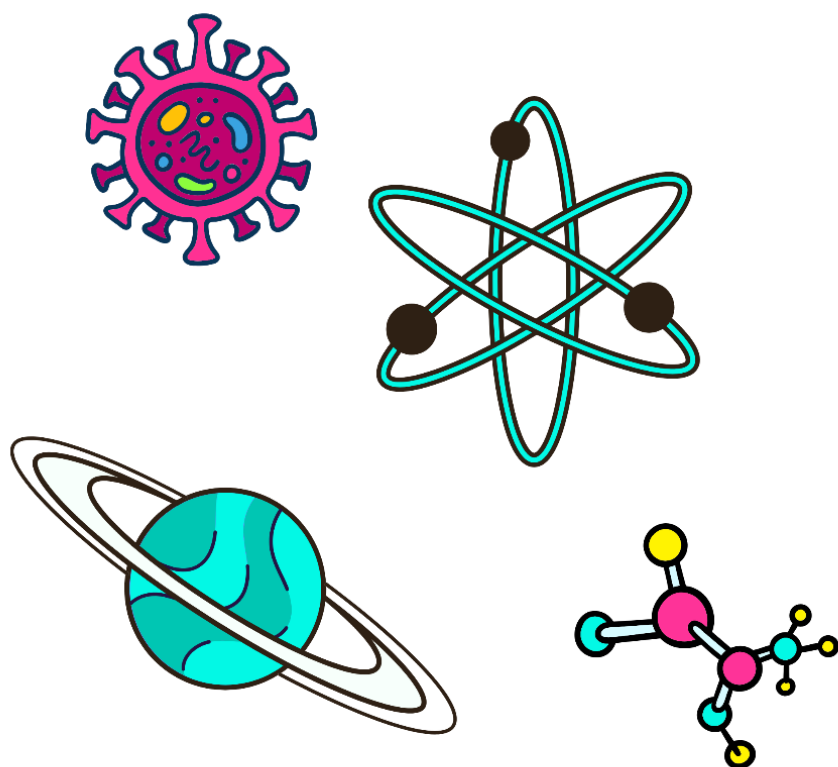

Temat: Czuję dumę.

Czas trwania lekcji: 45 minut

Grupa odbiorcza: uczniowie klas 1, 2, 3 szkoły podstawowej

Cel ogólny

Wzmocnienie u uczniów poczucia dumy z siebie oraz dumy narodowej. poprzez rozpoznawanie własnych osiągnięć, poznawanie współczesnych przykładów polskich sukcesów.

Cele szczegółowe

Wiadomości/ wiedza:

Uczeń/ uczennica:

- rozumie znaczenie powiedzenia „dumny jak paw” i potrafi odnieść je do sytuacji z życia (własnego i innych);
- zna przykłady współczesnych Polek i Polaków, którzy osiągnęli sukces, np. Sławosz Uznański-Wiśniewski, Zoja Skubis, Iga Świątek, Rafał Brzoska;
- rozpoznaje wybrane symbole i skojarzenia z Polską (np. flaga, orzeł biały, Tatry, Wisła, bursztyn, pierogi, twórcy i naukowcy);
- wie i zna emocje towarzyszące osiągnięciom, np. duma, radość, wzruszenie, satysfakcja;
- rozumie, że sukces wymaga wysiłku, współpracy i wytrwałości, a porażki są częścią drogi do celu;
- wie, że „bycie dumnym” może dotyczyć rodziny, talentów, rzeczy osobistych oraz wspólnoty (np. kraju) – i że te obszary mogą się przenikać.

Umiejętności:

Uczeń/ uczennica:

- nazywa i ilustruje sytuacje, w których czuje dumę („Jestem dumny/dumna jak paw, kiedy...”), posługując się prostymi przykładami z życia;
- współpracuje w parze/grupie podczas zadań (prezentacja emocji, bingo, plakat z „pierogami dumy”), respektuje ustalone zasady;
- rozpoznaje wybrane symbole Polski na karcie bingo;
- dokonuje krótkiej ewaluacji zajęć („Z dzisiejszej lekcji zabieram...”), odwołując się do emocji, nowej wiedzy lub działania.

Postawy

Uczeń/ uczennica:

- wyraża dumę z własnych małych sukcesów i docenia postępy innych (kultura doceniania);
- okazuje ciekawość wobec polskich osiągnięć, talentów i symboli – dostrzega ich wartość i różnorodność;
- wzmacnia wiarę w siebie („ja też mogę”), rozumiejąc, że droga do celu może być długa i wymagająca;

- szanuje różnorodność zainteresowań i dróg do sukcesu – niezależnie od płci, wieku czy dziedziny;
- praktykuje współpracę i życzliwość (udzielanie głosu, słuchanie, akceptacja odmiennych skojarzeń);
- odczuwa przynależność i odpowiedzialność za wspólnotę (klasa, szkoła, kraj) – rozumie, że własna duma może budować dumę wspólną.

Formy pracy

- indywidualna – praca nad kartą „cztery pierogi dumy”, refleksja nad własnymi osiągnięciami, gra w bingo;
- w parach – dokończenie zdania „Jestem dumny/dumna jak paw, kiedy...”;
- grupowa – praca przy prezentacji zdjęć znanych Polaków i identyfikacja emocji, wspólna gra dydaktyczna, dyskusje;
- frontalna – wspólne podsumowanie zajęć, rozmowa kierowana, ewaluacja zajęć: „Z dzisiejszej lekcji zabieram...”.

Metody

- rozmowa kierowana – rozmowa wprowadzająca o znaczeniu dumy i symboliki pawia;
- rozmowa heurystyczna – naprowadzanie uczniów pytaniami na własne odkrycia (np. „co symbolizuje paw?”, „co zabrał w kosmos polski astronauta?”);
- metoda aktywizująca – burza mózgów – tworzenie skojarzeń z Polską i z dumą osobistą;
- ćwiczenia praktyczne – praca z kartą „cztery pierogi dumy”, bingo edukacyjne;
- metoda ekspresji twórczej – rysowanie, gesty, opisy emocji.

Środki dydaktyczne

- zdjęcie pawia z rozłożonym ogonem (druk lub prezentacja multimedialna);
- karty pracy z czterema „pierogami dumy” (kategorie: *moja rodzina, moje rzeczy, mój talent, Polska*);
- arkusz papieru do przyklejenia „pierogów” uczniów;
- zestaw kart do gry bingo z symbolami kojarzącymi się z Polską,
- przyrząd multimedialny (tablica interaktywna/ komputer/ projektor);
- rekwizyt do podsumowania (maskotka, piłka lub inny przedmiot symboliczny – np. w barwach Polski).

PRZEBIEG LEKCJI

FAZA PRZYGOTOWAWCZA – WSTĘP

Ok. 5 minut

Nauczyciel pokazuje uczniom zdjęcie pięknego pawia z rozłożonym ogonem (**Załącznik nr 1**) i naprowadza uczniów na odkrycie znaczenia zaprezentowanego zdjęcia - **dumny jak paw**.

Przykładowy przebieg rozmowy: Popatrzcie na zdjęcie. Co widzicie? Jakie zwierzę znajduje się na zdjęciu? Jaki jest ten paw? (piękny, kolorowy, dumny, ciekawy) Co sprawia, że paw jest tak piękny? (kolorowy ogon) A kiedy pawie prezentują swoje ogony? (aby zainteresować samice, aby zdominować rywali pokazując innym samcom, że paw jest zdrowy i silny) A czy znacie jakieś zwroty o pawiach? (Dumny jak...)

Nauczyciel prosi uczniów, aby w parach dokończyli zdanie „Jestem dumna/y jak paw kiedy...”
Chętni uczniowie prezentują swoje pomysły reszcie klasy.

FAZA REALIZACYJNA

Ok. 35 minut

1. Wprowadzenie do tematu – praca indywidualna „Jestem z siebie dumna/ dumny” (ok. 10 min)

Nauczyciel prezentuje uczniom rysunek 4 pierogów, na których są 4 kategorie (**Załącznik nr 2**).

Przykładowa prezentacja: Czas, abyście zastanowili się, z czego to wy jesteście w swoim życiu dumni. Mam dla każdego z was rysunek 4 pierogów. Dlaczego akurat pierogi? (ponieważ są polskim symbolem). Zastanówcie się, z czego wy w swoim życiu jesteście dumni. Na ilustracjach mamy cztery kategorie - mój talent, moja cecha charakteru, moja rzecz, mój kraj. Zastanówcie się, kto lub co sprawia, że jesteście dumni?

Dam wam swój przykład. W mojej rodzinie jestem bardzo dumna z mojej babci. Ma 95 lat i czyta książki, pracuje w ogródku i robi pyszne pierogi. Jeśli chodzi o moje osobiste powody do dumy, to jestem bardzo dumna z mojej biblioteczki. Znajdują się tam wszystkie przeczytane przeze mnie książki- ta biblioteczka jest bardzo duża. W Polsce uwielbiam Morze Bałtyckie i góry. Jestem z nich dumna. A mój talent? Cóż, potrafię uczyć i potrafię być cierpliwa.

Teraz czas na was. Zastanówcie się nad swoimi odpowiedziami.

Uczniowie na karcie pracy rysują i/lub zapisują informacje w czterech wskazanych kategoriach. Chętni uczniowie prezentują swoje prace.

Nauczyciel przykleja wszystkie pierogi na jeden arkusz papieru (plakat).

2. Piątka dumy (ok. 3 min)

Propozycja narracji dla nauczyciela: Na dzisiejszych zajęciach dużo mówimy o dumie i o tym, że każdy z nas ma coś wyjątkowego, z czego może być dumny. Ale wiecie, co jeszcze jest piękne? Kiedy potrafimy zauważyć coś dobrego w kimś innym! Bo duma i dobro potrafią się mnożyć — wystarczy się nimi podzielić!

Nauczyciel prosi, by uczniowie wstali i zajęli miejsca w przestrzeni klasy tak, by mogli swobodnie się poruszać. Nauczyciel tłumaczy: „Za chwilę ruszamy na **Piątkowy Spacer Dumy**. Waszym zadaniem jest podejść do pięciu różnych osób i przybić im *piątkę dumy*. Przy

każdym przybiciu piątki powiedz drugiej osobie coś pozytywnego, na przykład: Podoba mi się, jak dzisiaj pracowałeś. Masz super pomysły na obrazki. To fajne, że lubisz pomagać. Jesteś miła. Lubię z tobą być w grupie.

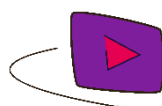
Po wykonaniu zadania, nauczyciel pyta uczniów, jak czuli się, gdy ktoś powiedział im coś miłego? Jak czuli się, kiedy to oni powiedzieli coś dobrego innej osobie.

Propozycja podsumowania: *Zobaczcie, właśnie podzieliliście się dumą z innymi. Czasem wystarczy jedno dobre słowo, żeby komuś poprawić dzień. A kiedy dostrzegamy w kimś coś dobrego, to też czujemy się dumni.*

3. Prezentacja materiału - Mamy wiele powodów do dumy (ok. 10 min)

Nauczyciel wyświetla dzieciom film edukacyjny na temat osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia. Film prezentuje osoby, które spełniły swoje marzenia.

[Link do filmu:](#)

Uczniowie - wspólnie bądź w parach - rozmawiają o tym, jakie uczucia towarzyszą tym osiągnięciom, jak mogli czuć się bohaterowi filmu, jak oni sami czują się po obejrzeniu materiału.

4. Wprowadzenie do drugiej części tematu - poprzez dumę własną do dumy narodowej (ok. 7 min)

Nauczyciel prosi dzieci, aby w parach zastanowiły się, z czym kojarzy im się Polska. Jakie są jej symbole? Następnie uczniowie dzielą się swoimi pomysłami.

Nauczyciel podkreśla, że Polska to nie tylko piękna tradycja, ale też nowoczesny, dynamicznie rozwijający się kraj, w którym powstają wynalazki, technologie i marki znane na całym świecie.

Przykładowa narracja nauczyciela: *Wiecie, że możemy być dumni z Polski nie tylko dlatego, że mamy góry, morze czy pyszne pierogi? Możemy być dumni, bo Polacy wymyślają i tworzą rzeczy, które zna cały świat! Polacy tworzą wynalazki!*

Przykłady współczesnych symboli i powodów do dumy:

-
- *BLIK – płatność telefonem.*
 - *Bioniczna trzustka – organ wydrukowany na drukarce 3D, który może pomóc osobom chorym na cukrzycę.*
 - *Łazik marsjański Kalman – tworzony przez polskich studentów, zdobywa nagrody na międzynarodowych zawodach NASA.*
 - *Kapsułka endoskopowa – połykamy ją jak zwykłą tabletkę i ta podgląda nasz układ pokarmowy od środka.*

Polska to kraj ludzi z pomysłami, którzy marzą i działają. Dlatego możemy być dumni z naszej historii, przyrody, kultury i nauki, ale też z tego, że Polacy zmieniają świat tu i teraz.

5. Gra w bingo (ok. 5 min)

Nauczyciel rozdaje każdemu dziecku kartę do gry w bingo (**Załącznik nr 3**) i przypomina zasady gry. Przed rozpoczęciem gry warto nazwać wszystkie przedmioty razem z uczniami, aby potem przy odczytywaniu wyników nie było wątpliwości.

W każdym polu znajduje się ilustracja lub zdjęcie danego przedmiotu – w tym współczesne polskie osiągnięcia. Są to prawdziwe symbole polskich innowacji, a pozostałe 6 to tzw. zmytki.

Dzieci otaczają kołem 6 elementów, które ich zdaniem są *polskie*. Nauczyciel po kolei czyta lub pokazuje fakty o danej innowacji. Dzieci, które mają dane pole, zaznaczają je krzyżykiem. Gdy ktoś trafi wszystkie 6 – krzyczy „Bingo!”

Polskie symbole z przykładowym opisem:

1. Łazik Kalman – zbudowany przez polskich studentów łazik marsjański
2. Pączki – tradycyjna polska słodkość
3. Bursztyn – tradycyjny polski kamień
4. Rakieta Bursztyn – polska rakieta latająca w Komos
5. Autobus Solaris – nowoczesne elektryczne autobusy, które jeżdżą po Europie
6. Pierogi – tradycyjna polska potrawa

FAZA PODSUMOWUJĄCA

Ok. 5 minut

Uczniowie siedzą na dywanie, nauczyciel prosi chętnych uczniów o podzielenie się swoją opinią o zajęciach.

Nauczyciel trzymając w ręku maskotkę/piłkę/ jakikolwiek inny przedmiot, mówi zdanie rozpoczynające się od słów: „Z dzisiejszych zajęć zabieram ze sobą....” i prosi, aby każdy z uczniów również je dokończył.

Propozycja dla nauczyciela: Nauczyciel rozpoczyna rundę i podaje przedmiot pierwszemu uczniowi. Uczeń po udzieleniu odpowiedzi, przekazuje przedmiot następnej osobie, aż przedmiot wróci do nauczyciela.

Przykładowa narracja nauczyciela z uczniami: *Popatrzcie, to gumowa piłka w kolorach polskiej flagi. Chciałabym/Chciałbym, aby każdy z was zastanowił się nad tym, z czego jest dumny i dokończył zdanie „Z dzisiejszej lekcji zabieram...”.*

Ja zacznę „Z dzisiejszej lekcji zabieram ogromną dumę z Was!” X, piłka trafia do ciebie, czas abyś powiedział/a co ty zabierasz z dzisiejszej lekcji”.

UWAGI DO SCENARIUSZA DLA NAUCZYCIELA

Scenariusz wpisuje się w ramy podstawy programowej z zakresu edukacji społecznej, polonistycznej, plastycznej.

PROPOZYCJE DOSTOSOWAŃ

FAZA WSTĘPNA – rozmowa o pawiu

Możliwe trudności:

- lęk przed wypowiedzią ustną na forum
- ograniczony słownik pojęciowy
- niezrozumienie metafory „dumny jak paw”

Dostosowania:

- Udzielanie odpowiedzi w parach zamiast na forum, jednym słowem, gestem lub wskazaniem obrazka.
- Gotowe wzory wypowiedzi: „Paw jest ... (piękny/dumny/kolorowy)”, „Dumny jak paw, gdy ... (rysuję / gram / pomagam)”
- Metafora wyjaśniana obrazkowo – pokaz emocji mimiką nauczyciela.
- Obniżona liczba pytań – wybór 1–2 głównych zamiast rozmowy kierowanej.

Zadania alternatywne:

- Wybór obrazka pokazującego „dumą”.
- Pokazanie gestem, kiedy czują się dumni.
- Dopasowanie kartek: „paw – duma – radość”.

PRACA W PARACH – „Jestem dumny jak paw, kiedy...”

Możliwe trudności:

- bariera komunikacyjna
 - zahamowanie społeczne
-

Dostosowania:

Dopuszczenie odpowiedzi:

- jednym wyrazem („rysuję”, „pomagam”),
- rysunkiem zamiast mówienia
- na karteczce przekazanej nauczycielowi.

Uczniowie mogą:

- powtarzać zdanie za nauczycielem,
- wskazać obrazek symbolizujący dumę.

Alternatywy:

- Rysują jedną scenkę ilustrującą sytuację dumy.
- Kolorują szablon pawia i zapisują 1 hasło dumy.

PRACA INDYWIDUALNA – „Pierogi dumy”**Możliwe trudności:**

- wolne tempo grafomotoryczne
- problem z pisanem pełnych zdań
- szybkie zmęczenie ręki

Dostosowania:

- Zamiast pisania: rysowanie, naklejanie symboli, wycinanie obrazków.

Alternatywy:

- Karta uproszczona: tylko 1 pieróg – „Z czego jestem dumny/dumna”.
- Praca ustna – nauczyciel zapisuje odpowiedź ucznia.

„PIĄTKA DUMY” – aktywność ruchowa**Możliwe trudności:**

- lęk społeczny,
- nadwrażliwość dotykowa,
- problem z formułowaniem pochwał.

Dostosowania:

Możliwość:

- symbolicznego machnięcia ręką zamiast przybijania piątki,
 - powiedzenia jednego słowa („Super”, „Fajnie”).
 - Przygotowane zdania wsparcia na tablicy: „Podoba mi się, że...”, „Lubię, jak...”
 - Ograniczenie kontaktów: uczeń wybiera tylko 1–2 osoby zamiast 5.
-

Alternatywy:

- Rysują „medal dumy” dla kolegi.
- Przyklejają serduszko z imieniem wybranej osoby.

FILM – „Powody do dumy”**Możliwe trudności:**

- zmęczenie koncentracyjne
- trudność w śledzeniu wątków

Dostosowania:

- Skrócenie projekcji do fragmentów
- Zatrzymywanie filmu i omawianie scen
- Zamiast pytań otwartych – pytania zamknięte: Czy bohater był dumny? TAK/NIE
- Obrazy drukowane jako wsparcie wizualne.

Alternatywy:

- Oglądanie plansz zamiast filmu.
- Krótkie opowiadanie nauczyciela.

SKOJARZENIA – „Z czym kojarzy mi się Polska”**Możliwe trudności:**

- brak skojarzeń słownych,
- niepewność wypowiedzi.

Dostosowania:

- Karty wyboru: obrazki symboli Polski – uczeń podnosi jeden wybrany,
- Odpowiedzi: jednym słowem, wskazaniem obrazka,
- Praca w parze zamiast na forum.

Alternatywy:

- Kolorowanka – symbol Polski,
- Ułożenie flagi z pasków papieru.

GRA W BINGO**Możliwe trudności:**

- czytanie poleceń,
- szybkie tempo gry,
- dezorientacja.

Dostosowania:

- Odczytywanie poleceń przez nauczyciela.
-

-
- Zaznaczanie tylko 3 obrazków zamiast 6.
 - Możliwość obserwowania zamiast udziału.

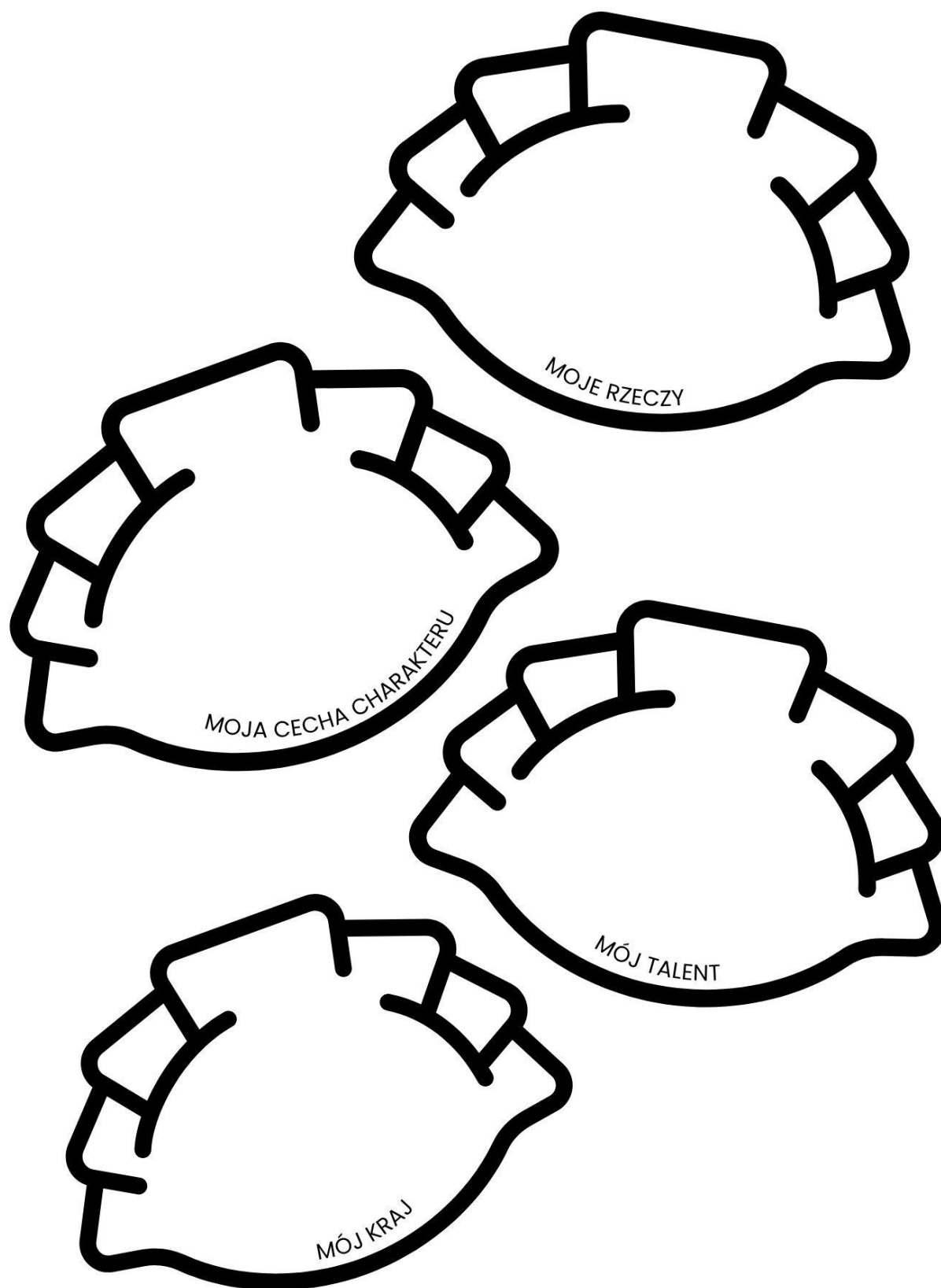
Alternatywy:

- Układanka dopasuj-symbol Polski.
 - Memory obrazkowe Polska.
-

Załącznik nr 1

Załącznik nr 2 – Pierogi Dumy

BINGO

Bibliografia

Bera, Aga. Jak spełniać marzenia? Wystarczy 5 kroków. Dostęp: 07.09.2025. <https://agabera.com/jak-spelniac-marzenia-wystarczy-5-krokow/>

Wikipedia. Axiom Mission 4. Dostęp: 07.09.2025. https://en.wikipedia.org/wiki/Axiom_Mission_4

MedTech Polska. Dr Marta Klak i bioniczna trzustka: przyszłość diabetologii. Dostęp: 07.09.2025. <https://medtechpolska.pl/artykuly/marta-klak-bioniczna-trzustka>

ESA. Astronauta projektowy ESA Sławosz Uznański-Wiśniewski wraca z pierwszej polskiej misji na Międzynarodową Stację Kosmiczną. Dostęp: 07.09.2025. https://www.esa.int/Newsroom/Press_Releases/Astronauta_projektowy_ESA_Slawosz_Uznanski-Wisniewski_wraca_z_pierwszej_polskiej_misji_na_Miedzynarodowa_Stacje_Kosmiczna

Euro Pop Contest. Laureaci Euro Pop Contest. Dostęp: 07.09.2025. <https://europopcontest.de/winners>

Kobieta.pl. Najmłodsza Polka na Dachy Świata. 19-letnia Zoja Skubis z Krakowa zdobyła Mount Everest. Dostęp: 07.09.2025. <https://kobieta.pl>

Narodowe Centrum Nauki. Badania w kosmosie z udziałem Polaka. Dostęp: 07.09.2025. <https://www.ncn.gov.pl/aktualnosci/2025-06-26-badania-w-kosmosie-z-udzialem-polaka>

PAP. Naukowcy tworzą bioniczną trzustkę – wywiad z dr Martą Klak. Dostęp: 07.09.2025. <https://pap.pl/naukowcy-bioniczna-trzustka-marta-klak>

Polska Akademia Nauk. Innowacje w medycynie: bioniczna trzustka. Dostęp: 07.09.2025. <https://pan.pl/innowacje-medycyna-bioniczna-trzustka>

Polskie Radio. Polish teen climber summits Mount Everest. Dostęp: 07.09.2025. <https://polskieradio.pl>

Uniwersytet Medyczny w Warszawie. Dr Marta Klak – badania nad bioniczną trzustką. Dostęp: 07.09.2025. <https://umed.waw.pl/marta-klak-badania-bioniczna-trzustka>

Wikipedia. Iga Świątek. Dostęp: 07.09.2025. https://pl.wikipedia.org/wiki/Iga_Świątek

Wikipedia. InPost. Dostęp: 07.09.2025. <https://pl.wikipedia.org/wiki/InPost>

Wikipedia. Rafał Brzoska. Dostęp: 07.09.2025. https://pl.wikipedia.org/wiki/Rafał_Brzoska

Wikipedia. Sławosz Uznański-Wiśniewski. Dostęp: 07.09.2025. https://en.wikipedia.org/wiki/S%C5%82awosz_Uzna%C5%84ski-Wi%C5%9Bniewski